

Sygnatura akt Ca 68/13

Dnia 07 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Joanna Składowska

po rozpoznaniu w dniu 07 sierpnia 2013 roku w Sieradzu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. Spółki (...) w W.

przeciwko E. T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 23 października 2012 roku

sygn. akt I C 354/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sygn. akt I Ca 68/13

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z 18 maja 2012 roku powódka - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w W. żądała zasądzenia od E. T. kwoty 5.014,19 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu oraz kosztami procesu.

Pozwana E. T. wносиła o oddalenie powództwa, podnosząc przede wszystkim zarzut przedawnienia roszczenia oraz powołując się na stan powagi rzeczy osądzonej w związku z wydaniem prawomocnego nakazu zapłaty w sprawie VI Nc-e 1687363/11.

Wyrokiem z dnia 23 października 2012r. wydanym w sprawie I C 354/12 Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił powództwo, zasądając od powódki na rzecz pozwanej zwrot kosztów procesu.

Orzeczenie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

W dniu 2 grudnia 1998 roku pozwana E. T. zawarła umowę o kredyt ratalny na kwotę 3.400 złotych z przeznaczeniem uzyskanych środków na zakup komputera. Umowa przewidywała odsetki umowne oraz okres spłaty w 24 miesięcznych ratach, poczynając od grudnia 1998 roku. W związku z niespłaceniem zobowiązań wynikających z umowy kredytowej, w dniu 23 listopada 2000 roku następca prawny kredytującego banku wystąpił do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu w dniu 8 listopada 2000 roku. Sąd uwzględnił wniosek postanowieniem z dnia 5 stycznia 2001 roku, doręczonym wierzycielowi wraz z tytułem wykonawczym w dniu 17 stycznia 2001 roku. W dniu 18 maja 2006 roku w oparciu o w/w tytuł Bank (...) SA w K. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli pod sygn. akt Km 671/06. W jego toku uzupełnił wniosek przez złożenie tytułu wykonawczego z klauzulą wykonalności na swoją rzecz jako następcy prawnego wcześniejszego wierzyciela, inicjując w tym przedmiocie postępowanie sądowe w sprawie Co 581/06. Postępowanie egzekucyjne w

zakresie egzekucji z nieruchomości umorzono zostało 11 grudnia 2009 roku w trybie art. 823 kpc, natomiast w całości postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2010 roku wydanym na podstawie art. 824 §1 pkt 3 kpc.

Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 6 kwietnia 2011 roku powódka nabyła od Banku (...) SA w K. wierzytelność przeciwko pozwanej w wysokości 8.337,01 złotych. Wezwaniem datowanym na 27 kwietnia 2011 roku pozwana została poinformowana o cesji i wezwana do uiszczenia tej kwoty.

W dniu 17 listopada 2011 roku powód wystąpił przeciwko pozwanej z pozwem o zapłatę kwoty 3.000,27 złotych, wskazując w pozwie, iż dochodzi należności z nabytej wierzytelności, wynikającej z umowy kredytu gotówkowego zawartej przez pozwaną w dniu 2 grudnia 1998 roku. Pozew wniesiony został w ramach elektronicznego postępowania upominawczego. Wydanemu w sprawie VI Nc-e 1687363/11 nakazowi zapłaty w dniu 10 kwietnia 2012 roku została nadana klauzula wykonalności.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu wobec skutecznego podniesienia przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia. Roszczenie powódki podlegało bowiem trzyletniemu okresowi przedawnienia jako roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 118 kc). Umowa kredytowa zawarta została 2 grudnia 1998 roku. Przewidywała spłatę kredytu w 24 miesięcznych ratach. Brak jest danych odnośnie daty wypowiedzenia. Umowa przewidywała taką możliwość z zachowaniem 30-dniowego okresu w przypadku nie dotrzymania terminów spłat co najmniej dwóch rat kredytu - z postawieniem w stan natychmiastowej wymagalności całości zobowiązania. Niewątpliwie umowa była już skutecznie wypowiedziana na dzień 8 listopada 2000 roku, czyli na datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Czynność ta nie spowodowała przerwania biegu przedawnienia roszczenia, ale skutek ten został wywołany przez wystąpienie przez bank o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, co miało miejsce 23 listopada 2000 roku. Postępowanie klauzulowe zakończone zostało 17 stycznia 2001 roku, czyli z upływem tygodnia od daty doręczenia wierzycielowi tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego sądowną klauzulą wykonalności (art. 124 § 2 kc). Wszczęcie egzekucji z dniem 18 maja 2006 roku nastąpiło zatem już po przedawnieniu roszczenia. Tym samym pozwana może obecnie skutecznie uchylić się od jego zaspokojenia.

Bez znaczenia dla skuteczności zarzutu przedawnienia roszczenia pozostaje również okoliczność uzyskania przez powoda prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie. Nakaz ten miał obejmować częściową należność z wierzytelności nabytej przez powódkę, a wynikającej z umowy kredytowej z dnia 2 grudnia 1998 roku. Orzeczenie to nie zostało co prawda zaskarżone przez pozwaną, lecz z faktu tego nie można wywodzić, że pozwana uznała roszczenie w całości. Uznanie, które nastąpiło po przedawnieniu roszczenia nie mogłoby też przerwać biegu terminu przedawnienia, który rozpoczął się w styczniu 2001 roku. Na marginesie Sąd pierwszej instancji zauważył, że z elektronicznego pozwu załączonego przez powódkę, w wyniku którego uzyskała prawomocny nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Lublinie nie wynika wcale, że obejmuje on jedynie część należności. Jednoznaczne brzmienie żądania i jego uzasadnienia z tamtego pozwu wskazuje raczej na dochodzenie całości należności z umowy kredytowej. Taka ocena uzasadniałaby zaś powagę rzeczy osądzonej w obecnym procesie i również oddalenie powództwa na podstawie art. 365 kpc.

Powódka wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów procesowych tj. art. 233 § 1 kpc, poprzez uznanie, iż roszczenie objęte niniejszym powództwem jest przedawnione w sytuacji, gdy pozwana na etapie postępowania egzekucyjnego nie podnosiła zarzutu przedawnienia i nie podjęła żadnych działań zmierzających do uchylenia się od przymusowego wyegzekwowania świadczenia,

- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 328 § 2 kpc, poprzez brak w uzasadnieniu wyroku sporządzonym przez Sąd pierwszej instancji wskazania na podstawie jakich dowodów sąd oparł swoje rozstrzygnięcie, a na jakiej podstawie innym dowodom odmówił wiarygodności,

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 227 kpc, poprzez oparcie rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji na dowodzie „załączeniowe akta Co 581/06 i Km 671/06” w sytuacji, gdy k.p.c. nie przewiduje dowodu z akt sprawy.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt. 4 kpc wiośła o dopuszczenie dowodu z dokumentów:

- wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 25 stycznia 2001 roku,
- postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli w sprawie egzekucyjnej KM 115/01,
- wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 23 grudnia 2004 roku,
- postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli z dnia 1 marca 2006 roku w sprawie egzekucyjnej KM 185/05,
- wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 15 maja 2006 roku,
- postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie egzekucyjnej KM 671/06.

Domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienia powództwa w całości.

Pozwana wnosiła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 kc, bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Czynnością zmierzającą do zaspokojenia roszczenia jest niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji (art. 796 kpc). Teza ta jest oczywiście aktualna także w odniesieniu do szczególnych podmiotów, jakimi są banki (vide: wyrok SN z dnia 10 listopada 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004, z. 11, poz. 141, z glosą aprobującą M. Mulińskiego).

W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 2 kc)

We wniesionej apelacji skarżący przedstawił dowody z dokumentów, którymi nie dysponował w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Na ich podstawie Sąd Okręgowy ustalił, iż wbrew ustaleniom poczynionym przez Sąd Rejonowy, w okresie od 17 stycznia 2001r. do 18 maja 2006r. dwukrotnie nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia poprzez złożenie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel pierwotny tj. (...) Bank (...) S.A. skierował do Komornika Sądowego Rewiru I w Zduńskiej Woli wniosek o wszczęcie egzekucji datowany na 25 stycznia 2001 roku (wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 25 stycznia 2001 roku – k. 69). Komornik prowadził postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą akt KM 115/01 do dnia 5 czerwca 2002 roku, kiedy to wydane zostało postanowienie o umorzeniu egzekucji na podstawie art. 823 kpc (postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli w sprawie egzekucyjnej KM 115/01 – k. 70, pismo do wierzyciela – k. 71). Kolejny wniosek złożył następca prawny wierzyciela pierwotnego tj. Bank (...) Spółka Akcyjna datowany na 23 grudnia 2004 roku. Egzekucja prowadzona była pod sygnaturą akt KM 185/05 i w dniu 1 marca 2006 roku umorzona na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc (wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 23 grudnia 2004 roku – k. 72-73, postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli z dnia 1 marca 2006 roku w sprawie egzekucyjnej KM 185/05 – k. 74).

Zatem na skutek błędnych ustaleń faktycznych, Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia prawa materialnego (które to sąd drugiej instancji winien brać pod uwagę z urzędu, niezależnie od podniesionych zarzutów apelacyjnych) w

postaci powołanych wyżej przepisów, stwierdzając przedawnienie roszczeń powódki, pomimo iż ono nie nastąpiło. Oddalając powództwo z tej przyczyny natomiast nie rozpoznał istoty sprawy. Pozwana co prawda w dalszej kolejności kwestionowała możliwość uwzględnienia powództwa z uwagi na powagę rzecz osądzonej, jednakże wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, stwierdzenie zasadności tego zarzutu jest na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego co najmniej przedwczesne. Tytuł wykonawczy w postaci opatrzonego sądową klauzulą wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego opiewał na kwotę 2.870,33 należności głównej plus odsetki liczone od 08 listopada 2000r. do dnia zapłaty oraz koszty. Mając na uwadze okres naliczania odsetek, należność z tego tytułu przekroczyła znacznie kwotę należności głównej. Jak ustalił Sąd Rejonowy, w dacie nabycia wierzytelności przez powódkę jej wysokość wynosiła 8.337,01 złotych. Z całą zatem pewnością nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie VI Nc-e 1687363/11, obejmujący należność w wysokości 3.000,27 złotych nie mógł wyczerpywać roszczeń powódki z tego tytułu. Natomiast materiał dowodowy zebrany dotąd w sprawie nie pozwala na poczynienie stosownych ustaleń w tym zakresie.

Z powyższych przyczyn na podstawie art. 505¹² § 1 kpc zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy zobowiązując pełnomocnika powódki do złożenia stosownego pisma procesowego, poczyni ustalenia jaką część należności obejmował uprzednio wydany nakaz zapłaty, czy dotyczył sumy głównej i jakiej jej części, czy odsetek, a jeżeli odsetek to naliczonych za jaki okres od jakiej sumy i w jakiej wysokości określonej procentowo, następnie poczyni analogiczne ustalenia w zakresie kwot dochodzonych w sprawie przedmiotowej i dokona kontroli, czy zakresy obu postępowań pokrywają się i czy dokonane wyliczenia zobowiązania pozwanej są prawidłowe oraz wyda orzeczenie bądź to o uwzględnieniu powództwa w całości lub części, bądź też o jego odrzuceniu w stosownym zakresie (art. 199§ 1 pkt 2 kpc).

(...)